

Asia: VN/7624/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi ydinenergialain 4 §:n ja 69 §:n sekä rikoslain 34 luvun 6 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Greenpeace vastustaa ydinaseiden käyttöä, ydinkokeita ja ydinaseiden levittämistä. Ydinaseet ovat eksistentiaalinen uhka maapallolle. Välittömien vaikutusten lisäksi ydinsota voi aiheuttaa ns. Ydintalven ja tuhoaisi suurimman osan maapalloa suojaavasta otsonikerroksesta. [1]

Nykyisessä maailmantilanteessa ydinaseiden leviämistä on estettävä - ei edistettävä. Hallituksen esityksen mukaan "Suomi jatkaa aktiivisesti kansainvälisen asevalvontapolitiikan edistämistä ja joukkotuhoaseiden leviämisen estämistä sekä kansallisesti että osana liittokuntaa." (s.30) Edistäessään omaehtoisesti ydinaseiden säätelyn heikentämistä Suomi antaa huolestuttavan signaalin maailmalle ja edistää omalta osaltaan ydinaseiden normalisointia.

Lisäksi on huomautettava, että Suomi hyväksyi DCA-sopimuksen Yhdysvaltojen kanssa nimenomaan sillä oletuksella, että ydinenergialain 4 §:n kieltä pysyy voimassa. Tässäkin mielessä hallituksen esityksen poistamiseksi on tarpeeton ja ristiriidassa sen kanssa, mitä ennen DCA-sopimuksen yhteydessä on keskusteltu.

Hallituksen esityksen vaikutusten arviointi on erittäin puutteellinen. Hallituksen esityksessä todetaan, että "Esityksellä voi olla vaikutusta myös perusoikeuksiin, erityisesti perustuslain 7 §:ssä säädettyyn oikeuteen elämään ja turvallisuuteen sekä perustuslain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettuun oikeuteen terveelliseen ympäristöön. Ydinräjähteisiin ja ydinteknologiaan liittyy aina mahdollisuus erittäin suuren vahingon syntymiseen". (s.30).

Kokonaisuudessaan ympäristölle, terveyteen ja perustuslain takaamiin perusoikeuksiin liittyvien vaikutusten arviointiin on käytetty kahdeksan virkettä. Tätä ei voi hyvällä tahdollakaan pitää laajana

eikä tyydyttävänä vaikutusten arviointina. Esityksessä todetaan, että “valmistelun aikana on arvioitu, että todennäköisyys ydinräjähteestä seuraavalle onnettomuudelle on erittäin pieni”. Avoimeksi jää se, mihin tämä arvio perustuu ja kuinka vakavia seurauksia tällä “erittäin pienen todennäköisyyden onnettomuudella” olisi? Lisäksi vaikutusten arvioinnista puuttuu täysin varsinaisen ydinräjähdysten aiheuttamisen tuhojen ja vaikutusten arviointi.

Greenpeace toteaa, että nykyistä ydinaseisiin liittyvää lainsäädäntöä ei ole tarpeen muuttaa. Vähintään lakiin on kirjattava kielto siitä, että rauhanaikana Suomeen ei sijoiteta eikä Suomen kautta kuljeteta ydinaseita.

Olli Tiainen

Ilmasto-ja energia-asiantuntija

[1]Bardeen, C. G., Kinnison, D. E., Toon, O. B., Mills, M. J., Vitt, F., Xia, L., et al. (2021). Extreme ozone loss following nuclear war results in enhanced surface ultraviolet radiation. *Journal of Geophysical Research: Atmospheres*, 126, e2021JD035079. <https://doi.org/10.1029/2021JD035079>

Tiainen Olli
Greenpeace